

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

หุ่นกระบอก

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะหุ่นกระบอกที่ใช้ในการแสดง ใช้เป็นของประดับตกแต่ง และของที่ระลึก

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

- ๒.๑ หุ่นกระบอก หมายถึง หุ่นที่สร้างขึ้นเป็นรูปจำลองแทนตัวละคร เคลื่อนไหวด้วยการเชิดชัก โดยส่วนศีรษะของหุ่นทำจากไม้หรือวัสดุอื่นที่เหมาะสม เช่น ไม้สัก ไม้ขนุน ดินเผา กระดาษ ลำตัวของหุ่นทำจากกระบอกไม้ไผ่หรือวัสดุอื่นซึ่งมีรูปทรงเป็นทรงกระบอก นำไปใช้ในการแสดงหุ่นกระบอก หรือเป็นของประดับตกแต่ง หรือเป็นของที่ระลึก

๓. ประเภท

- ๓.๑ หุ่นกระบอก แบ่งตามการนำไปใช้งาน ออกเป็น ๒ ประเภท
- ๓.๑.๑ ประเภทที่ใช้ในการแสดง
- ๓.๑.๒ ประเภทที่ใช้เป็นของประดับตกแต่งหรือของที่ระลึก

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

๔.๑ ลักษณะทั่วไป

- ๔.๑.๑ ต้องประณีต สวยงาม มีรูปทรงและสัดส่วนตามขนาดของหุ่นกระบอกไทย หรือใกล้เคียงของโบราณ โดยการเทียบสัดส่วนจากศีรษะของหุ่นกระบอก ซึ่งมีส่วนของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายคลุมไว้
- ๔.๑.๒ ศีรษะหุ่นกระบอกต้องมีความประณีต สวยงาม มีองค์ประกอบครบถ้วนตามลักษณะของหุ่นกระบอกไทย เสื้อผ้าและเครื่องประดับ ทำด้วยวัสดุที่เหมาะสม สวยงาม คงทน

๔.๒ สี

ต้องไม่เลอะเทอะ หลุด หรือลอก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่ติดมือ

๔.๓ การประกอบ

ต้องประณีต เรียบร้อย ติดแน่น คงทน ไม่มีรอยแตกร้าวที่เกิดจากการประกอบ หรือรอยเปราะเปื้อนของสารที่ยึดติดชิ้นส่วนเข้าด้วยกัน

๔.๔ การตกแต่งด้วยวัสดุอื่น

ต้องประณีต เรียบร้อย ติดแน่น คงทน เหมาะสมและคงเอกลักษณ์ของหุ่นกระบอกเมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๔.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคนไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๔.๕ เกล็ดลักษณะ

ต้องมีลักษณะเฉพาะของหุ่นกระบอก คือ ลำตัวมีลักษณะเป็นทรงกระบอก มีการตกแต่งใบหน้า ลวดลายเสื้อผ้า และเครื่องประดับถูกต้องตามแบบลวดลายในศิลปะไทย

๔.๖ การใช้งาน

ต้องสามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน

๕. การบรรจุ

๕.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุหุ่นกระบอกในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับหุ่นกระบอกได้

๖. เครื่องหมายและฉลาก

๖.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุหุ่นกระบอกทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้อย่างชัดเจน

- (๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น หุ่นกระบอกไทย-หนุมาน หุ่นกระบอกไทย-อุศเรน
 - (๒) ขนาดหรือมิติ
 - (๓) เดือน ปีที่ทำ
 - (๔) ข้อเสนอแนะในการใช้และการดูแลรักษา
 - (๕) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน
- ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง หุ่นกระบอกที่ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๗.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

- ๗.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบเอกลักษณ์ การใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมาย และฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๑ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๕ ข้อ ๔.๖ ข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าหุ่นกระบอกรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๗.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป สี การประกอบ และการตกแต่ง ด้วยวัสดุอื่น ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๗.๒.๑ แล้ว จำนวน ๑ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ถึงข้อ ๔.๔ จึงจะถือว่าหุ่นกระบอกรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างหุ่นกระบอกต้องเป็นไปตามข้อ ๗.๒.๑ และข้อ ๗.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่าหุ่นกระบอกรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๘. การทดสอบ

๘.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป สี การประกอบ และการตกแต่งด้วยวัสดุอื่น

- ๘.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบหุ่นกระบอกอย่างน้อย ๓ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ
- ๘.๑.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน
(ข้อ ๘.๑.๒)

ลักษณะที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องประณีต สวยงาม มีรูปทรงและสัดส่วนตามขนาดของหุ่นกระบอกไทย หรือใกล้เคียงของโบราณ โดยการเทียบสัดส่วนจากศีรษะของหุ่นกระบอก ซึ่งมีส่วนของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายคลุมไว้	๔	๓	๒	๑
	ศีรษะหุ่นกระบอกต้องมีความประณีต สวยงาม มีองค์ประกอบครบถ้วนตามลักษณะของหุ่นกระบอกไทย เสื้อผ้าและเครื่องประดับ ทำด้วยวัสดุที่เหมาะสม สวยงาม คงทน	๔	๓	๒	๑
สี	ต้องไม่เลอะเทอะ หลุด หรือลอก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่ติดมือ	๔	๓	๒	๑
การประกอบ	ต้องประณีต เรียบร้อย ติดแน่น คงทน ไม่มีรอยแตกร้าวที่เกิดจากการประกอบ หรือรอยเปราะเปื้อนของสารที่ยึดติดชิ้นส่วนเข้าด้วยกัน	๔	๓	๒	๑
การตกแต่งด้วยวัสดุอื่น	ต้องประณีต เรียบร้อย ติดแน่น คงทน เหมาะสมและคงเอกลักษณ์ของหุ่นกระบอก	๔	๓	๒	๑

๘.๒ การทดสอบการเอกลักษณ์ การใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลากให้ตรวจพินิจ